

‘Mijn ouders hadden dit leven niet kunnen leiden’

In 1999 was ik klaar met scheepsbouw-
kunde en een jaar later heb ik in Wor-
kum scheepswerf De Hoop gekocht, een
van de oudste houten werven in Nederland.
Ik ben daar botters, jollers en kotters gaan
restaureren. Een studie is abstract, zo'n werf
moet je beginnen als krullenjongen.

‘Na drie jaar heb ik het bedrijf verkocht
en ben ik met mijn vriendin Carmen, die le-
reres is, naar Zuid-Amerika gegaan. We
hielpen in Bolivia een Nederlands-Boli-
viaanse stichting die computeronderwijs op
scholen mogelijk maakt. In Ecuador hebben
we geholpen een winkeltje op te zetten voor
vrouwen die dingen voor toeristen maken
van natuurlijke producten. De indianen in
het Andesgebergte van Bolivia zijn als de
Friezen. Stug en gereserveerd, maar als ze
je op een gegeven moment aardig vinden, is
het goed.

‘We wilden meer ontwikkelingswerk
doen, maar ingenieurs en leraren zijn in die
wereld niet gewild. Toen zijn we commer-
cieel ontwikkelingswerk gaan doen in Afri-
ka. Ik help met het opzetten van een werf
aan het Victoriameer. Dat ligt op 1.000 me-

ter hoogte en bijna 1.000 kilometer van de
kust. Schepen die op het meer varen, moeten
dus bij het meer worden gebouwd.

‘Het was erg leerzaam, maar geen suc-
ces. In 2007 zijn we teruggekomen in Ne-
derland en hebben we in Jorwerd een huis
gekocht. We wilden óf in het buitenland
wonen óf in Friesland. De Randstad is best
een gekkenhuis. Iedereen staat altijd in de
file. Mensen op het platteland hebben nog
de tijd voor elkaar. Hier bestaat veel meer
een sociaal vangnet buiten de overheid om.

‘De mensen in het dorp vragen wel:
‘Hoe gaat het met je turbines?’ Maar verder
is het van: doe maar normaal. Je bent een
van de Jorwerders. Het gaat niet om wat je

doet, maar om wie je bent. Dat is een van de
prettige punten van het platteland. Mijn va-
der en moeder hadden mijn leven niet kun-
nen leiden. Maar elke tijd heeft zijn eigen
mogelijkheden en onmogelijkheden. Je kunt
nu pionieren op het gebied van duurzame
energie. Het maakt dan niet uit waar je zit.
En Nederland is Nederland, het is een klein
land – de afstanden zijn relatief kort.

‘Vorig jaar heb ik me ingekocht bij To-
cardo Tidal Energy, een bedrijfje met tien
mensen in de getijstroomenergie waarvoor
ik al een paar jaar werkte. We hebben een
proefopstelling bij Den Oever in de Afsluit-
dijk en zijn bezig met turbines in de Ooster-
schelde en tussen Texel en de kop van
Noord-Holland. Daar is veel stroming.

‘Laatst ben ik in Noord-Amerika ge-
weest, daar zijn veel rivieren en offshore-
gebieden waar je door stroming energie
kunt opwekken. En we zijn erg actief in
Schotland. De Noordzee stroomt per dag
twee keer door Pentland Firth, tussen de
Orkney Islands en Schotland. Als je daar
turbines bouwt, kun je voor twee à drie mil-
joen huishoudens elektriciteit opwekken.’

Pieter de Haas (34), geboren in Maassluis,
woonde vanaf zijn twaalfde in het Friese Wor-
kum en studeerde **scheepsbouwkunde** in
Delft. Hij woont sinds twee jaar met zijn vrouw
en dochtertje in het Friese dorpje Jorwerd. Hij
is mede-eigenaar van Tocardo Tidal Energy,
dat onderwaterturbines maakt die elektriciteit
opwekken. Hij werkt onder meer in het Ver-
enigd Koninkrijk en de Verenigde Staten.